

UJ KELET

Budapest
ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el.
Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hátvágyi Ernő, Str. Matei Millo 7.

Ara 3 lej

Szerda, 1934 március 28.

5694. ÉV
NISZAN 11.

XVII. ÉVF.
71 SZÁM

Taxa postai
plátó in num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop
18. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 26 dollár. Hír-
detések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és hátsági
szolidaritás napilapja. Cik-
keink utannyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

A konverzió fuccsosságából

A mezőgazdasági tartozások rendezéséről szóló törvényjavaslatot epochális jelentőségűnek mondja a kormány.

Két évvel ezelőtt Argetolanu is ezt mondotta a saját törvényéről. És azóta csak a nemzeti parasztpárti kormány szervezte meg két nem kevésbé epochális törvényt.

Félt, hogy a mostani törvény sem fogja elkerülni elődei sorsát.

Egyes ellenzéki pártok ugyanis nem tartják a törvényt eléggé bőkezűnek.

Es Tatarescu javaslata még meg sincs szavazva, máris egy új konverzió reményét csillagotják meg demagóg könnyedséggel a választók tömegei előtt.

Már pedig ezen felbuzulhat minden számítás.

Amíg nem megy át maradék nélkül a köztudatba, hogy a múlt likvidálása végleges, hogy újabb engedményekért hiába kopogtatnának az adósok bárkinek is az ajtájan, addig illuziózus minden törvény hozás.

Es ez még nem minden.

A magának dolgozó és élő földművesek nagyrésze semmivel, vagy csak egészen csekély összegekkel tartozik. Ez a réteg rendezte volna tartozásait az előző törvény védelme alatt is.

Azok a nagybirtokosok viszont, akik könnyű városi életük folyamán terheltek meg birtokaikat tartozásokkal, csak egy olyan formulával lesznek megelégedve, amely teljesen eltérli tartozásaikat.

Es ezeknek a politikai befolyása talán még nagyobb, mint a nagy paraszttömegeké.

Az a réteg az, amely egyik konverzióból a másikba kergeti a kormányokat, talán egészen az inflációig.

Holott ez a réteg, mint gazdasági tényező, amúgy is halálra van ítélve.

A mezőgazdaság nem rentabilis. Semmiesetre sem az olyanoknak, akik ispaniai és könyvelővel dolgoztatják meg a földet, míg maguk a városban élnek.

Gazdálkodni ma már csak annak fizethetik ki, aki egyszerű életmód mellett maga műveli meg földjét.

Az előzőn nem segít, az utóbbinak nem igen volt szüksége a konverzióra.

Es a törvényt még is epochálisnak mondják.

A macskajaj kezdete

Utóbbi időben esendesebbek lettek a Harmadik Birodalom heje-hujázó vezetői.

Hitler már nem vág ki naponta mámorított beszédeket, Göbbels már nem beszél a fajelmélet egyedül üdvözítő voltáról Göring egyenesen kulturreberre emlékeztető szövegeket recseget fogai között.

A hitlerizmus, mely gyors megváltást és paradíszot ígért a német tömegeknek, az antiszemitizmuson kívül semmit sem valósított meg programjából.

Se kenyeret nem adott, se munkát.

A német birodalmat nem hogy megújította volna, hanem feneketlen szakadék szélére taszította.

Mindezideig a vezérek titkolni akarták kudarcukat, teljes esőndüket. Arra számítottak, hogy a külföld fasiszta bandáinak mozgósításával prolongálni lesznek képesek a gazdasági és pénzügyi összeomlást, mely már egy félvéval ezelőtt kopoztatott a náci-paradíszom kapuin.

Hitlerék azonban elszámították magukat.

A gazdasági törvényszerűségek ereje még az ő diktatúrájuk kíméletlenségénél is kíméletlenebbnek és erősebbnek bizonyult.

Amit mindezideig tagadtak, amit mind előzőleg leplezni próbáltak: a Harmadik Birodalom teljes pénzügyi összeomlás előtt áll.

Amit a „korrupt” weimari demokrácia tíz év alatt nagynehezen konszolidált,

A kamarában megkezdtek a nemzeti ipar védelméről szóló törvény vitáját

Visszarománosítják a magyarnevű erdélyi románok neveit

Cluj, március 27. A kamara keddi ülésén Sordici nemzeti parasztpárti kérdést intéz a közmunkaügyi miniszterhez, igaz-e, hogy a CFR 280 autómotort rendel az Astra- és Malaxa-gyáraknál minden árlejítés mellőzéseivel?

Chimbasanu nemzeti parasztpárti a Tarnava Mica megyei és főleg a dicio-sanmartini adóbehajtási panaszokat teszi szóvá. A megyében mindenütt teherautók kal viszik el a házakból és üzletekből a legszükségesebb tárgyakat.

Sordici felhívja a belügyminiszter figyelmét, hogy Medias városában, ebben a 12.000 lakosu városkában, 600.000 lejű tesznek ki a személyzeti fizetések.

Iuca alminiszter vizsgálatot ígér.

Ionescu liberális kéri, hogy különösen a csatolt területeken elmagyarosított nevű románok minden nehezebb formalitás nélkül visszarománosíthassák neveiket.

Cuza: Vonatkozik ez zsidókra is? Ionescu: Korántsem.

Cuza: Akkor esatlakozom a kérdéshez.

Pop Ionel nemzeti parasztpárti: Erdély románosága nem változtatta meg nevét I. Iordanáért, az ilyesmi inkább a zsidók között fordult elő.

Madgearu kéri, románosítsák meg az elmagyarosított városok neveit is. Sighe például nem román szó, hanem egy magyar szónak romános írása.

Deleanu georgista kéri a külföldi szak-

értők jelentésének nyilvánosságra hozását.

Platereanu liberális éles támadást intéz Mereuta CFR vezérigazgató és a CFR-nél uralkodó állapotok ellen, ahol szerinte idegenek tartják kezükben az egész adminisztrációt. Követeli Mihail Ionescu tábornok visszahívását a CFR élére.

Ezután a nemzeti ipar támogatásáról szóló törvényjavaslat vitáját folytatták, amelyhez Cuza, Pamfil Seicaru és Platereanu szólaltak fel.

A jasi egyetemi tanács memorandumot intézett a közoktatásügyi miniszterhez az ellen, hogy a jasi és eluji egyetemeken gyógyszerészeti fakultásait Bucurestibe akarják koncentrálni. A memorandum rámutat arra, hogy ez az intézkedés mind ösöse 20 ezer lej megtakarítást jelentene az államnak és így a takarékosággal való indokolás nem állja meg a helyét. A legtöbb hallgatója e fakultásoknak kisebbségségi, akiket talán így akarnak nacionalizálni. Ezt az egyetemi tanács határozottan visszautasítja, mert azok akik gazdagok, amúgyis el fognak közülük jutni Bucurestibe is, míg az intézkedés kizárólag a szegényebbeket fogja sújtani. Az intellektuális munkanélküliség elleni küzdelemnek nem szabad ilyen antiszociális alapon folynia, hanem a szelekciót kizárólag a tehetségtelenség eliminálását kell előznie.

Tiltakozik az egyetemi tanács az ellen is, hogy a herculesfürdői diákkongresszusra az egyetem rektorának megkérdése nélkül adták meg az engedélyt.

Eltemették a holland anyakirálynét

Hága, március 27. Emma holland anyakirályné temetése ma ment végbe nagy gyászompával. A temetésen több európai uralkodócsalád is képviseltette magát. Az anyakirályné koporsóját Delftbe kísérték, ahol az új székesegyházban a nassau-orániai uralkodóház sírboltjában helyezték örök nyugalomra. Az utvonalon, ahol a temetési menet Hágából Delft felé haladt, a holland hadsereg különböző

fégyvernemeinek egy-egy ezrede, továbbá tengerészgyalogság állottak sorfalat. A temetési menet felett hadirepülőgépek keringtek. Vilma királyné és Julianna trónörökösne a hágai királyi palotában történt beszentelése és gyászszertartás után gépkocsin külön utaztak ki Delftbe és ott várták be a temetési menet érkezését az új székesegyház előtt.

azt a Harmadik Birodalom kalandorai egyetlen év alatt tönkrefették.

Németország ma újra a háború utáni inflációs korszak borzalmai előtt áll.

Hiába ebrudáltak ki a zsidókat a gazdasági és pénzügyi élet vezető pozícióiból: a esodairnak kikiáltott brutális semmit sem használt, sőt ellenkezőleg alapjaiban rendítette meg a német gazdasági életet.

A német fasizmus mögött ma már semmi egyéb nem áll, mint a nyilt erőszak.

De meddig tarthat ez az erőszak?

A jelek szerint már nem sokáig, mert hiszen a Harmadik Birodalom gazdasági és pénzügyi erőforrásai lassanként kime-

rülnek és a pretorianusok, a zsoldosok fizetésére rövidesen nem fog telni az elrabolt, de immár elköltött pénzeikből.

A nagy mámor, amelynek artikulálatlan hangjai között a Harmadik Birodalom megszületett, kezd elhalkulni.

A maescskajaj kezdetét vette, a mámoros tömegek fejéből is elszállott a mámor, mellyel mesterségesen telítették őket.

A nagy szölamok szölamok maradtak, a tények viszont teljes mértékben diszkreditálják a szölamokat.

A német „ideálizmus” kalandorai meg fognak bukni a lenézett materializmus valóságain, amelyek most már kigyóként csavarodnak a nyakuk köré.

VILÁG TÜKRE

Akik a világot kormányozzák

A népeket ma sokkal nagyobb mértékben kormányozzák, mint a világháború előtt. A múlt század ötvenes éveitől kezdve, midőn a demokratikus kormányformák kialakultak, úgy látszott, hogy a kormányozók és a kormányozottak közötti nagy távolságok elmosódtak és hogy a népek kormányozzák önmagukat. Az utolsó másfél évtizedben ismét kiemelkedtek a nagy kormányzó egyéniségek. Új társadalmi és gazdasági átalakítások keletkeztek és ezek elválaszthatatlan kapcsolatban vannak egyes vezetőik nevével, mint az olasz fasizmus, az orosz bolsevizmus s legújában a hitlerizmus Németországban, Mustafa Kemal a diktatura eszközeivel teremtette meg az új Törökországot és láttuk azt is, hogy milyen nagy és döntő szerepe volt Poincarének 1926-ban, midőn Franciaországot megmentette a pénzügyi összeomlástól. A jelenleg egyáltalában nem új és meglepő. Minden kiforratlan korszakban nagy volt a bűskultusz. A XIX. század elején a szabadságizmének is megvoltak a maga hősei s a szabadságjogok kivívása egyes emberek nevéhez fűződik. Nehéz időkben, válságos korszakokban a nagy emberek nélkülözhetetlenek.

Kik kormányozzák ma a világot? Az a hat-hét ember, akiknek nevével a napilapok hasábjain a külpolitikai rovatban mindennap találkozunk az olvasó. Az Észak-Amerikai Egyesült Államokat, a legnagyobb köztársaságot, ma Roosevelt elnök kormányozza. Hoover, az ő elődje, nem tudta megoldani a nagy gazdasági kérdéseket és ezért a kongresszus Rooseveltnek korlátlan hatalmat adott a gazdasági kérdések és a pénzügyek rendezésére. Azok a nagy férfiak, akik az Egyesült Államok alkotmányát, a különösen legdemokratikusabb alkotmányt elgondolták, számítottak arra is, hogy jöhetnek nehéz idők, amikor a szabadságjogok korlátozni kell és az államfőnek teljhatalmat kell adni. Az elnök ma kétségkívül diktátor, de ezt a diktátort hatalmat a legalkotmányosabb felhatalmazás útján gyakorolja. Roosevelt nem mindennapi tetterső és szinte derült optimizmus jellemző. Kijelentette, hogy ha a mostani kísérlet nem sikerül, mindent újra fog kezdeni. Ő képviseli az amerikai nemzet enegitását és fiatalosságát.

Nagy-Britanniát harmadik esztendeje Mac Donald kormányozza, az öreg skót, a lossiemouthi halász fia. Mac Donald az angol szocialisták vezére volt évtizedek óta és a pártnak egyik legnagyobb elméletirója, de abban a pillanatban, amikor választani kellett a szocializmus és nagy nemzeti érdekek között, Mac Donald habozás nélkül a nemzeti ügy mellé állt. 1931 nyarán az angol birodalom gazdasági élete megrendült. A font, a világ legjobbnak tartott pénze, megromlott és a pénz kezdett menekülni Angolországból az országot pénzügyi összeomlás és gazdasági katasztrófa fenyegette, ezért össze kellett szedni az összes nemzeti erőket a fenyegető felfordulás megakadályozására. Mac Donald pártjának öt követő nagyobb felével koalícióra lépett a konzervatív párttal és a liberálisok egy részével és megalakították a nagy nemzeti kormányt, amely azóta hatalmon van. A munkáspártnak az a része, amely tovább ragaszkodott régi elveihez, törpe kisebbségben maradt a választásokon, Lloyd George alig néhányad magával került be az új alsóházba.

Angliában ma nagyobb a kormányhatalom, mint régen volt. A kormányának az államtitkárokkal együtt vagy negyvennyole tagja van és ma ez a tekintélyes nagyságu testület dönt minden fontos kérdésben, a parlament csak ellenőrzést gyakorol. Mac Donald személyes hatalma tehát elég nagy. Kormányára meglehetősen sikereket ért el. A fontot megállította a zuhanásában: harmadéve az ottawai konferencián új vámszerződést kötöttek a

Csüfőrieki kezdettel

elsőrangú filmet vetít a

SELECT

rendezte:

E. LUBITCH

(a Szerelme paradéja film alkotója).

Címe:

Hárman egy asszonyért

Anglia egyik leghíresebb írójának:

Noel Coward

vígjátéka nyomán.

Főszerepekben:

**Garry Cooper,
Miriam Hopkins,
Frederich March**

Ritkán látható moziban ilyen szellemes és pikáns film.

dominanciával, amelyek az anyaországgal szorosabb gazdasági kapcsolatba léptek. Ez a szerencsés megegyezés hozzájárult ahhoz, hogy Angliában múlt évben nagyobb mértékű gazdasági javulás kezdődött. Nem a nagylendületű tettek emere Mac Donald, mint például Lloyd George, nem olyan zsenialis politikai író, mint Winston Churchill, nem irányító, nem magával ragadó egyéniség; ilyenek Angolországban normális időkben nem is kellenek, hanem jó közvetítő, kibékítő, ősz szeszegyzető találat. Ilyen kibékítő szerepe van neki Anglia belpolitikai életében és a külpolitikában is. Bent összefogni a nemzeti erőket, kint pedig összeegyeztetni a francia és német ellentéteket; s ezt a közvetítő szerepet Mac Donald fényesen betölti.

A kor nagyjai között talán Mussolini a legáltalánosabban elismert. Rá illik beütés szerint Nietzsche ismert mondása: „Männer machen die Geschichte”; ő valóban feltartóztatta Olaszországban az események menetét. Mussolini ma már rokonszenves ott is, ahol kezdetben nem kis ellenszenvvel fogadták, mint Angliában és Franciaországban. Egyesíti magában a nagy államférfiak csaknem minden jó tulajdonságát: a tetterőt, merész elgondolást, eredetiséget, teljes gyakorlatlanságot, gyorsaságot, széleskörű tudást, a nem mindennapi szónoki adományt. Amit elgondolt, annak ő maga a végrehajtója. Nem üres díszes, amikor ünnepélyes alkalmakkor a fasizmus eredményeire hivatkozik; a fasizmus valóban sokat és nagyot teremtett. Mint rendszer, még nem kész és nem zárt; Mussolini most akarja kiépíteni a hivatásos testületek új államát, a hivatásos rendek parlamentével, ami valószínűleg betetőzése lesz az új társadalmi és gazdasági rendszernek, amely teljes egészében az ő elgondolása.

Fél Európát és Ázsiának egy nagy részét Sztalin kormányozza. Sztalin a legjellegzetesebb alakok egyike, akiket az orosz klíma és a sajátos orosz társadalmi viszonyok teremtettek ki magukból. Majdnem tökéletes hasonmása elődjének, Leninnek: összeesküvő, társadalmi újító és szervező egyszemélyben s ugyanolyan kértelhetetlen, konok, szívós, mint elődje. Sztalin a vadregényes Kaukázusban, Baku vidékén, Gorá faluban pillantotta meg a napvilágot 1879-ben, azon a vidéken, ahol egy sereg ősi kultúra, hagyomány, hiedelem találkozik össze, ahol máig élnek a Dzsingisz khánhoz és Tamerlánhoz fűződő emlékek s megmaradtak a hun, arab, török hagyományok. Családi neve Djugashvili, apja cipész-mester volt. Pappnak készült, de rajtakapták Marx munkáinak olvasásán és kitiltották a tífiszi szemnáriumból. Ekkor kezdődött eseményekben gazdag, kalandos éte pályája. Tífiszből Batumba került és 1898-ban belépett a szocialista pártba; izgatott, agitált, szervezkedett s egyik legtevékenyebb tagja volt a hírhedt orosz alvilágnak, amely 1917-ben levegőbe röpítette a cárizmust. 1903 óta összeköttetésben állott Leninnel, az orosz szocialista párt szélső bal szárnyának vezetőjével és ő szervezte meg a kaukázusi

bolszevista csoportot. Közben természetesen nem kerülhette el az orosz rendőrség figyelmét és 1913-ban a szentpétervári börtönbe került, a világháborút pedig Sztalin börtönében száműzetésben töltötte.

Sztalinnak az ellenforradalmi mozgalmak leverésekor volt először nagyobb szerepe, mint a moszkvai központi kormány megbízottjának. Ekkor kezdődtek meg az ellentétei Trotskijjal. 1923-ban a központi bizottság főtitkárává választották meg s azóta nagy hatalom. Lenin halála után a Trotskijjal való ellentétei még jobban kiélesedtek; Trotskij mérsékelt volt, Sztalin szélsőséges és azokat az engedményeket is sokallta, amelyeket Lenin tett a szabad forgalom és az egyéni tulajdon javára. Az ellentétek Trotskij száműzetésével végződtek s azóta ismét a szélsőséges irányzat van uralmon Oroszországban, melyet ő képvisel. Kíméletlenül végrehajtani a kommunista gazdasági programot, legelőni mindenkit, aki annak útjában áll, iparosítani Oroszországot — ez Sztalin jelszava. Neki tulajdonítható, hogy Oroszország a mai rendszer fennállásának tizenhetedik esztendőjében még mindig végláthatatlan kísérlet színhelye és hogy a terror nem szűnt meg. Az öt éves terv, melyet nemrégiben újabb öt esztendőre meghosszabbítottak, az ő akaratja és elgondolása. Sztalin az orosz szovjet-alkotmány szerint nem, de a valóságban Oroszország diktátora. Ennek az alkotmánynak demokrátiás színe van, de a valóságban egy embernek az akaratát dönt minden nagy kérdésben s ez az egy ember ma Sztalin; ő személyesíti meg az „ázsiai szocializ-

musnak” azt az elvét, hogy a fegyveres kisebbségnek joga van ráerőszakolni a maga akaratát a fegyvertelen többségre. Az oroszországihoz hasonló kísérlet színhelye a német birodalom is. A háború utáni német társadalmi elproletarizálása, a munkanélküliség, a II. német birodalom vezetőinek tehetetlensége győzelemre juttatták a „führertum” gondolatát, amely Hitler Adolf kanclárban ölt testet. A hitlerizmus az olasz fasizmus átültetése német talajba, azzal a lényeges különbséggel, hogy sokkal több van benne a szocializmusból, mint a fasizmusból. Ha ugyanis a Gottfried Feder-féle gazdasági programot vérehajtják, a félkommunizmusnak egy neme fog megvalósulni Németországban. Mit jelent a „führertum”? Azt, hogy a hatvanmillió német nemzet, legalább is látszólag, alávetette magát egy ember akaratának s neki ellenmondás nélkül engedelmessé válik.

Ki kormányozza az európai kontinens vezetőállamát, Franciaországot? Itt az államkormányzat nem lehet egy személyhez kapcsolni. A kormányok jönnek, távoznak gyors egymásutánban; a parlament egy elvételt szó miatt percek alatt bukhat meg kormányt, amely az ülés elején a legszárdabbnak látszott. Franciaországban, azt mondhatnánk, parlament diktatúra van. Ez az ország ma Európában, ahová a legkevésbé hatoltak át a demokráciaellenes áramlatok és a diktatúrának. Magyarazata az lesz, hogy a lakosság jómódu rétege szaporodóban van (a bankbetétek összege háromszorosa az 1913-inak), felforgató

áramlatok nem fenyegetnek, így semmi ok sincs arra, hogy elforduljanak a polgári demokráciától, vagy a kapitalista gazdasági rendszertől.

Franciaországban egész sereg kiváló ember kormányoz. Nincs egy ország sem a világon, amely olyan bőségében volna a kiváló politikusoknak, államférfiaknak, gazdasági és pénzügyi szakembereknek, mint Franciaország. Itt senki sem pótolhatatlan s az ország csak a legnagyobb veszély pillanatában szolgálatra ki magát egy embernek, mint a háborúban Clemenceaunak, vagy az 1926-i pénzügyi idején Poincarénak. A kiváló francia politikusok közül csak ezeket említhetjük: Doumergue, Herriot, Daladier, Chaumets, Paul-Boncour, Flandin, Tardieu, Bonnet; valamennyien mind kormányképes férfiak. Ha a szeszélyes képviselőház hirtelen kormányt bukhat, a köztársasági elnök sohasem jön zavarba; válogathat a legjobb s nagyobb részt ki próbált erők között; a közvélemény nem sósajt fel: jaj, ki jön utána! Az öreg, hetvenéves Doumergue-t a közbizalom emelte határon. Igen okos, mérsékelt, pártok felett álló politikus; a nemzeti erők összpontosítására az ő személye volt a legalkalmasabb.

Franciaországot egy politikus-csoport kormányozza, akik a közvéleménynek és a parlamentnek végrehajtó szervei. Ez a diktatúra hívei szerint elavult kormányzati módszer, de Franciaország mégis — mint Winston Churchill, nagy angol politikus jegyezte meg egy újságcikkében — a világnak legbőlebbben, legjobban kormányzott országa.

Hurokra került a kisenevi milliomas ékszerész bandita**Atachit tetten érték, amikor a befőrésen szerzett ékszereket el akarta adni**

Bucuresti, március 27. Ezelőtt néhány évvel sokat foglalkoztak a bucaresti lapok egy Atachi nevű chisenevi milliomas sal, akinél annakidején gyanus eredetű ékszereket találtak, de nem tudtak semmit sem rábizonyítani. Atachi tegnap Bucarestbe érkezett meg és a Grand Hotel ben szállt meg, leányával együtt. A délelőtti folyamán Atachi több ékszerészt látogatót meg, akiknek nagytékű drágaköveket ajánlott fel megvételre. Egyik ékszeréssel fel is állapodott egy briliáns tü eladásában, az ékszerész erre kért, jelenjen meg délután négy órakor,

hogy a pénzt átvegye. Az ékszerész időközben megállapította, hogy az ékszer épp tőle vásárolta néhány évvel ezelőtt, egy bucaresti nagykereskedő. Ertesítette a rendőrséget, amely konstátálta, hogy a nagykereskedőhöz nemrégiben betörték és több ékszerét elrabolták. Atachit az ékszerész üzletében rendőrtisztek várták, akik letartóztatták. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy egy barátjától vette az ékszereket, amelyeket szállodai szobájában 2 millió értékben megtaláltak. Atachit Chisinauba szállították, ahol az ügy nyomozását folytatják.

Ujabb tárgyalások indultak meg a Jewish Agency és a transz-jordániai arabok között**A szíriai és egyiptomi arab sajtó a zsidó bevándorlásnak tudja be Palesztina gazdasági fellendülését és a béke szükségességét hangsúlyozza az arab és a zsidó nép között**

Jeruzsálem, március 27. Az „Erec Jisráel-Korespondenz” nevű sajtóiroda értesülése szerint újra megindultak a tárgyalások a transz-jordániai arab vezetők és a Jewish Agency ekzekutívje között. A kezdeményezés a transz-jordániai arabok részéről történt. Több arab vezetőségi tag lépett akcióba, hogy barátságos kapcsolatokat teremtsenek a transz-jordániai arabok és a zsidó vezetők között. Az utóbbi napokban már sorozatos tárgyalások folytak a Jewish Agency politikai osztálya és a transz-jordániai arab személyiségek között. A tárgyalásokat Mose Schertok vezette a Jewish Agency részéről. Mint ismeretes Arlosoroff volt az, aki a transz-jordániai sejkekkel annakidején felvette a tárgyalásokat. Schertok Arlosoroff

titkára volt és mint ilyen nemcsak hogy jól ismeri az akkori tárgyalások anyagát, de személyes kapcsolatai vannak a transz-jordániai törzsek vezetőivel. Schertok Arlosoroff politikáját követi és a Jisuvban a fiatalon elhunyt cionista vezér méltó utódját látják benne.

Jeruzsálemi politikai körökben tudni vélik, hogy a tárgyalások eredményeként megerősítették a kapcsolatot a Jewish Agency és a transz-jordániai arab körök között és közvetve sikerült újabb értékes kapcsolatokra szert tennie a Jewish Agencynek Transz-jordániában.

Jeruzsálem, március 27. Míg a palesztinai arab sajtó folytonos agitációt fejt ki a zsidó építőmunka és a

Második társasulázás CLUJ-BUCURESTI
450 Lei a III-ik osztályon • 640 Lei a II-ik osztályon
ODA ÉS VISSZA

Indulás Clujról: ápr. 15-én délelőtt 11 körül. Visszatérés Bucurestiből április 18-án este. Befizetéseket április 5-ikén este 7 óráig elfogad

WAGONS-LITS | COOK

Cluj, Piata Unirii 18.

ahol foglaltathat szállodai szobákat és penziókat is kedvezményes áron. Étkezőkocsi és hálóközi mélyen leszállított áron áll az utasok rendelkezésére.

Romagna

márkájú férfi nyulászór-kalapok beszerzési forrása. Minden színben, fekete is

Weisz Sieglried

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10. szám.
Áram utóértéketlenek!

cionizmus ellen, addig a szíriai és egyiptomi arab lapok nemesak, hogy nem azonosítják magukat a palesztinai arab sajtó magatartásával, hanem egyenesen állást foglalnak az ellen. Így például a Bayruthban megjelenő „Libanon” című szíriai arab lap legutóbbi számában vezetőhelyen nagy cikket közöl a következő címmel: „Palesztina hatalmas gazdasági fellendülésnek indul, a szomszédos Transz-jordánia viszont éhezik és koldul.”

A lap vázolja a transz-jordániai arabok kétségbeesztő helyzetét a visszamaradt ország súlyos viszonyait és a lakosság nagy nyomorát. Majd rámutat arra, hogy a Jordán jobbján elterülő Palesztinában hatalmas gazdasági fellendülés látható, amely az ország minden néprétegére áldást hoz. Ugy a kereskedő, mint a felah, ugy a városi, mint a falusi munkás, ugy a zsidó, mint az arab újabb és újabb erőket és lehetőségeket merít az ország gazdasági fejlődéséből.

Az arab lap nem tagadja, sőt egyenesen rámutat arra, hogy a palesztinai gazdasági konjunktúra a zsidó tőkének köszönhető, amely a bevándorlással jött együtt az országba. Hozzáfüzi még hogy a tőke mellett a zsidók képességei és munkaenergiái is hathatósan előmozdították a mai fejlődést. Végül rámutat arra, hogy Transz-jordánia csak akkor menthető meg, ha olyan munkaerők kerülnek az országba, amelyek megfelelő módon tudják kihasználni az ország gazdasági forrásait. Kérdi a transz-jordániai kormányt, azt akarja-e, hogy a lakosság végpusztulásáig örvénye süllyedjen, avagy szándékában áll-e szólni ezt a szerencsétlen országot?

Egy másik bayruthi arab lap érthetetlennek tartja azt a harcot, amelyet a palesztinai arabok folytatnak a zsidó bevándorlás és földvásárlás ellen. „Itt az ideje — írja a lap —, hogy a palesztinai arab és zsidó nép békejót nyujtsen egymásnak és az országot közös erővel a béke országává tegyék.” Hasonló hangnemből írják a palesztinai viszonyokról a kairói arab lapok is.

A hábo „ötéve

Most épül

Moszkva, március 28. hogy hosszú halogatás után a szovjet végül met szentel a belső-szük enyhíteni a városág helyzetét. A más esztendejét azzal akarják szüntetni. Mre súlyosabb közlekmérnökök elkészültvai földalatti vasútnappal ezelőtt 60.000 tek ki, hogy az átutFöldalatti alagutak az egész várost és egész forgalmat fűják le és teljesen lamos közlekedést már évekkel ezelőtt.

A lakásnyomorotnak segíteni. Az épnyugyan Moszkvában, oly óriási, hogy legtana, amíg a lakásitk. Minden négyszög mindig elkezdett kők között az ütöttbérkaszányákban, a új épületek és lakáslene építeni, hogy a ges lakáshoz jussanak. Kétségtelen az onléátépítésével komolyszovjet. Egyelőre atik fel és a látogató egy teljesen modernnek a város szívében.

EmelUgyanezkor hatalket tesz a kormánykosság életművét eben kétségkívül soktő, mint egy évvel eaz árak minősége njobb minőséget csakben lehet kapni, abvagy valúért lehetjet igyekszik javítanget és fokozni a meaz üzletekben is, a szervezlet tagjai papvásárolhatnak. A aranyrubel viszonyab az egy aranyrubepírribel ér. Érdekelakossága az arakolja ki a papírribel hogy hány papírribzonyos árukat, amelmű üzletekben kapl.

Magának a szovjeigen nagy gondot opiacon uralkodó tökél az, hogy egyre esrubel s aranyrubel amit oly módon prótnagyobb tömegekbea szovjetüzletekbe, hogy bizonyos időeüzletekben papírribarút fogják majd arogsin-üzletekben a lenében árulnak. Ez második öt éves terban meg lehet-e va is részben, az esakén fog kiderülni.

Mindez azt mutat fővárosában még m

Az Orth. K

Hechscheré

CUK

fűszeráru, saját pe

SPÉTERE

Ecetszes

mennyis

A háboru réme és a második „ötéves terv” Moszkvában

Most épül az első földalatti lakásnyomor és óriáshotel. Kalinin elnök a Távol-Keleten

Moszkva, március 27. Ugyilátszik, hogy hosszú halogatás és tervezgetés után a szovjet végül fokozottabb figyelmet szentel a belső piacnak és igyekszik enyhíteni a városi és vidéki lakosság helyzetét. A másik öt éves terv első esztendőjét azzal kezdték, hogy meg akarják szüntetni Moszkvában az egyre súlyosabb közlekedési nyomort. A memóriák elkészültek az első moszkvai földalatti vasút tervével s néhány nappal ezelőtt 60.000 munkást rendeltek ki, hogy az ásásokat megkezdjék. Földalatti alagutakkal aknázzák alá az egész várost és az a terv, hogy az egész forgalmat a föld alatt bonyolítják le és teljesen megszüntetik a vilámos közlekedést, amely Moszkvában már éveket ezelőtt esődöt mondott.

A lakásnyomoron egyelőre nem tudnak segíteni. Az építkezések folynak ugyan Moszkvában, de a lakáshiány oly óriási, hogy legalább tíz évig tartana, amíg a lakásnyomort megszüntetik. Minden négyzetméter helyért még mindig elkerekedett harc folyik a lakók között az üttörtkopott moszkvai bérkaszárnyákban, amelyek helyébe az új épületek és lakások egész sorát kellene építeni, hogy a tömegek emberéges lakáshoz jussanak.

Kétségtelen azonban, hogy Moszkva átépítésével komolyan foglalkozik a szovjet. Egyelőre a Grand Hotel építik fel és a látogató idegenek számára egy teljesen modern óriáshotelt építenek a város szívében.

Emelni kell az életmódot

Ugyanekkor hatalmas erőfeszítéseket tesz a kormány arra, hogy a lakosság életmóvját emelje. Az üzletekben kétségkívül sokkal több áru látható, mint egy évvel ezelőtt. Igaz, hogy az áruk minősége nagyon gyatra és jobb minőséget csak a Torgsin üzletekben lehet kapni, ahol csak aranyért, vagy valutáért lehet vásárolni. A szovjet igyekszik javítani az áruk minőségét és fokozni a mennyiséget azokban az üzletekben is, amelyekben a szak-szervezet tagjai papírrubel ellenében vásárolhatnak. A papírrubel és az aranyrubel viszonya e pillanatban 1:50, azaz egy aranyrubel körülbelül 50 papírrubelt ér. Érdekes, hogy Moszkva lakossága az árakon keresztül számítja ki a papírrubel kurzusát aszerint, hogy hány papírrubelért vásárolhat bizonyos árukat, amelyek a szabadforgalmi üzletekben kaphatók.

Magának a szovjet vezetőségének is igen nagy gondot okoz a belső piacra uralkodó tökéletes zűrzavar. A cél az, hogy egyre csökkentsék a papírrubel s aranyrubel közötti különbséget amit oly módon próbálnak elérni, hogy nagyobb tömegekben dobják az árukat a szovjetüzletekbe. Az elképzelés az, hogy bizonyos idő elmultával a szovjet üzletekben papírrubelért ugyanazt az árut fogják majd adni, amit ma a Torgsin-üzletekben arany és valuta ellenében árulnak. Ez egyik főpontja a második öt éves tervnek. Hogy azonban meg lehet-e valósítani, legalábbis részben, az csak az öt éves terv végén fog kiderülni.

Kétféle üzlet

Mindazt mutatja, hogy a szovjet fővárosában még mindig láthatók a

Az Orth. Közp. Iroda

של פסח

Hechscherével ellátott

CUKOR,

fűszerárú, saját pergelésű kávé, stb.

SPÉTERNÉL Cluj

Ecetszesz korlátolt

mennyiségben

kapitalista gazdasági rend hivatalosan elismert „esőkevényei” és még mindig szemben áll egymással — néha ugyanabban az utcában — a két gazdasági rend képviselője: a szabadforgalmu Torgsin üzlet, ahol mindent lehet kapni aranyért és a szak-szervezetek szovjetboltja, ahol papírrubelért adják a harmadik és negyedrangu selejtes árut. Tulajdonképpen a szovjetgazdálkodás sikere azon múlik, hogy ezt az ellentétet ki tudják-e kiűzőbőlni?

A belső fogyasztásra szánt termelés óriási mértékben kell fokozni és javítani. Az élelmiszerek terén valamilyenre sikerült is elérni ezt a célt: a szovjetüzletekben több és többféle élelmiszer van ma, mint tizenkét hónappal ezelőtt. Az ipari termelés azonban még mindig mérföldekkel marad el a kapitalista államok termelése mögött.

A szovjetelnök Kelet-Szibériában

Közben a háboru problémája is egyre izgatja Oroszországot. Kelet-Ázsiában a helyzet még mindig rendkívül feszült. Ezt bizonyítja az is, hogy Kalinin, a szovjetköztársaság elnöke legközelebb elutazik Kelet-Szibériába és hosszabb időt tölt Habarovskban és Vladivosztkon. Utjának természetesen igen nagy politikai fontosságot tulajdonítanak. Kalinin a helyszínen akarja tanulmányozni a keleti problémát s személyesen akar meggyőződni arról, hogy mennyire haladtak előre a kelet-ázsiai orosz harerő védelmi munkálatai.

Mindig akad elég zsidó a palesztinai föld számára, de nincs még elég palesztinai föld a zsidók számára

Mit tett a KKL a németországi menekültek elhelyezéséért

Jeruzsálem, március 27. Menachem Ussiskin, a KKL direktóriumának vezetője rendkívül érdekes nyilatkozatban ismertette a sajtó képviselői előtt a KKL napirenden lévő kérdéseit. Arra a kérdésre, vajjon a németországi zsidók allítoja alapvetően új feladatok elé állította-e a földvásárló intézményt, a következőket válaszolta Ussiskin:

— A mi fő kérdésünk mindig ugyanaz, bármilyen nagy is legyen egy új bevándorlás és bárholon is jöjjön az. A mi egyetlen esakugyan nagy kérdésünk az az örökös aránytalanság aközött, hogy mennyi föld felett rendelkezünk és hogy mennyire volna szükségünk. Tulajdonképpen kevés földünk van az új alia számára, mint ahogyan kevés volt az előző bevándorlások számára is. Ennek ellenére is minden tőlünk telhetőt elkövetünk, hogy segíthessünk a németországi bevándorlóknak, bár tudtuk, hogy ezt csak más, régebbi igényekkel rendelkező csoportok ter-

hére tehetjük. Így Vadi Chavaretben 2000 dunamot bocsátottunk az ott letelepített száz német familia rendelkezésére. Ezt a területet azonban már réggen eligértük volt palesztinai jelöltek, embereknek, akik részint évtizedek óta az országban vannak, az egész idő alatt földmunkát végeztek és akik végre is remélhették azt, hogy le fognak települhetni. Nehéz szívvel határozzuk el magunkat arra, hogy kérjük ezeket az embereket, hogy álljanak el egyelőre kivánságaiktól, mondjanak le a nekik már megígért földről az új bevándorlók javára. A németországi alijának tudnia kell s nem szabad elfelejtenie, hogy ezek a palesztinaiak milyen áldozatokat hoztak értük.

— A németországi zsidók javára rendezett segélyakcióból kifolyólag nem jutott a KKL nagyobb bevételekhez?

— A prágai XVIII. kongresszus határozata értelmében minden, a németországi zsidók javára rendezett gyűj-

RHODINE

vizben azonnal oldódik, hatása azonnali.
Spanyolnátha, reuma, migrén
ellen használjon Rhodinet, a legbiztosabb, legártatlanabb szert e betegségek ellen.
Rhodine teljesen iztelen.

Rhodine hapható az ország összes gyógyszerárúiban és drogházjaiban. Egy 20 tabletta tartalmú alumínium tubus ára csak ... Lei 26.—
Egy 4 tabletta tartalmú alumínium etűi ára ... Lei 8.50

AZ „USINES DU RHONE” KÉSZÍTMÉNYE

Hogy a háborus készülődések mennyire komolyak, arra élénk világot vet a Kunnetzlessou szovjethajó utjáról befutott hongongi jelentés. A hajó utban volt Vladivosztk felé, amikor Pratasreef közelében zátonyra futott. Hogy kiszabadulhasson, a rakomány egyrészt tengerbe kellett volna dobnia. Ezt azonban a hajó kapitánya a legerélyesebben megtagadta, sőt megtiltotta a Hongkongból érkező mentőhajóknak, hogy hajójához közeledjenek.

A kapitány szikratávíróval Vladivosztkból kért segítséget és a zátonyon várja be, amíg az orosz mentőhajók megérkeznek. A tiltakozás oka, jólérsült körök szerint az, hogy a szovjethajó egy szétszedhető ágyunaszádot és számos hadihajót szállít Vladivosztkba.

tés egyharmada a KKL-hez szolgáltatandó be, hogy abból a németországi bevándorlók részére földet vásároljon. A KKL nem tudja beváltani az ehhez fűzött reményeket. Dél-Afrikából különleges vásárlások céljaira átutalt nagyobb összegben kívül semmi nem folyt be a bevándorlók számára. Azokat a teljesítményeket tehát, amelyeket a KKL németországi menekültekért tett, minden ellenszolgáltatás nélkül maradtak eddig.

— Milyen a KKL általános helyzete?

— Meglehetősen nehéz — hangzott a válasz. — Keserűen megbosszulja magát az, hogy a zsidó nép Erec Jiszrael földjének hívó szavára oly kevéssé hallgatott eddig. Ha elegendő pénzüsszeg lett volna arra, hogy nagyobb földterületeket vásároljunk, egy olyan időben, amikor ezt olesó árak mellett megtehettük volna, ha mi határozhattuk volna meg, hogy mikor vásároljanak földet az egyének, úgy nem emelkednének a föld árak, minden egyes hajóval, amely új bevándorlókat hoz Erec Jiszraelbe. Mit ér az, ha meg két- vagy háromszorozzuk a Keren Kajemeth bevételeit — amitől messze vagyunk —, ha ugyanakkor a földárak öt, sőt tizszere sükre emelkednek és ha legalább most belátnék az emberek, hogy semmi sem fontosabb számunkra, mint földet vásárolni, mert a föld értéke Palesztinában csak emelkedhetik és ami ma drágának látszik, holnap megvásárolhatatlan lehet.

Hogyan lehet szaporítani a földet

— Vannak-e lehetőségek arra, hogy a KKL számára más uton, mint az apró adakozások révén nagyobb összeget felhozzon?

— Most éppen egy új tervezeten dolgozunk, amely alapítványok és végren delkezők révén nagyobb összegeket iktathat e célra. A KKL-ról hagyakozásoknál ma már egyre gyakrabban emlékeznek meg a jövőbeli örökhatyót igyekszünk rávenni arra, hogy a nekünk szánt összegeket még életében juttassa el hozzánk és ennek az összegnek a kamatozását a legjobb bank garanciákkal biztosítjuk. Hasonlóképpen igyekszünk különböző zsidó alapítványok vezetőit rávenni, hogy pénzüket helyezzük el nálunk. Eppen olyan kamatot fizetünk a tőke ellenében, mint bármely bank. A KKL birtokában ma körülbelül 2 és félmillió font értékű föld van, ami a legjobb garanciának tekinthető. A nálunk elhelyezett pénz azután nemcsak kamatozásában, hanem a tőke értékében is igaz zsidó célokat szolgál. Ha ez a gondolat keresztülvihető volna, úgy rövid időn belül viszonylag nagy összegek birtokába jutnánk, amelyeket földvásárlásokba investálhatunk majd. Egyelőre teljesen a nemzeti adakozásra vagyunk ráutalva. És a mi örök problémánk továbbra is ez marad — és ezt minden allija csak jobban kielezi — hogy t. i. minden időben akad elég zsidó Palesztina földje számára, de sohasincs elég zsidó föld azon zsidók számára, akik Palesztinába akarnak menni.

D. A. C. márkájú mély gyermekkocsik már 1975 lejtől kaphatók, kizárólagos lerakat Hercules Baby házban Cluj. Állandó kiállítás, mélyen leszállított árak Kérjen árjegyzéket!

Roitschwanz

Hétfőn este az unitárius kollégium dísztermében beható érdeklődés közepette zajlott le az irodalmi törvényszék tárgyalása Lila Ehrenburg Lasik Roitschwanznak bünei és erényei felett. Ezuttal a „hósti” is szerepeltették, akinek a szerepét Fisl Halpert töltötte be és keserű szatírának beillő humorával és pompás előadóképességével óriási sikert aratott. Eredeti volt, friss ütemű, minden vádat nemcsak kiparizozott, hanem izekre szedte és egy-egy példázatával úgy világított rá mai viszonyainkra, hogy kacagásunk közepette a dermesztő igazságok jéggolyói futottak végig a hátunkon. Roitschwanz beszédmodorában könnyed és gördülékeny humorral építette fel a zsidó tömegek életének tökéletes szatíráját.

A törvényszék állott: Jámber Ferenc elnökből, Salamon László ügyészből, Kaszner Rezső védőből, Nemes Ferenc és dr. Weisz Jenő zsűritagokból, Barzilay Istvánból, aki a szerzőt képviselte és Salamon Ottóból, aki a vád tanujaként szerepelt. Előadó: s. sorok írója.

A könyvből mindenki világnézetet akart kihámozni. Mindenki a maga problémáját látta megvédeni, vagy megtámadni benne, holott az igazság az, amit az elnök megnyitójában mondott, hogy a szerző, aki a könyve felett való ítékezésről nem is tud és vajhol Párizsban ül egy kávéházban, nem problémákat akart felfejteni a könyvben. A referátum számított ezzel a sokrétű megítéléssel és a bevezetésben ezeket állította: „Aki kedvelik az összehasonlításokat, azt mondják, hogy Ehrenburg a zsidó Don Quichottét akarta megrajzolni ebben a Roitschwanzban. Mások viszont a francia Sue Bolyó zsidójának modern változatát akarják látni benne. A hasonlatok ezáltal nem találunk. Főleg azért nem, mert ez a regény, ami felett ítélekünk, művészi, tehát egvedülálló. Im emesz jóma masz! — kérdi a tanaita. Ha valami igaz és egységes, akkor a legtalálhatóbb összehasonlítás is sántít. Lasik Roitschwanz nem az örök zsidó, akit valami ködös elhivatottság éltet és hajszol. Lasik a törzséről lehullott és ideál nélküli ámodozó. Ember, aki egyesíti magában korunk bizonytalanságát és falánkságát. Tipusa a zsidó kispolgár egy rétegeinek, praktikus és mégis szemlélő, sokat fecseg, sokat szenved, hajszolja a szerepeltetést, hogy azután felületes örömeiben habzsoljon. Roitschwanz örökké komikus helyzetbe kerül és mindenütt, ahol megfordul, önmagát is torzítókörben látja. Sora az olvasót megrendíti és egyben megrengeti. A könyv hangulata: sirva kacagás. De az írónak nemcsak ezzel az ugynevezett „hósszal” vannak szándékai, hanem azokkal is, akik között szerepeltetett.”

A vád és a védelem is inkább Roitschwanz kalandjainak és büneinek interpretálására szorult és maga az elnök is annyi jóindulatot és megértést áruolt el a „vádlottal” szemben, hogy ez már szinte elfogultságnak látszott. Ugyanugy a szerző képviselője és a vád tanuja.

Amikor aztán behívták Roitschwanzot, kiderült, hogy az általános jóindulat helyénvaló volt. Roitschwanz kicsi szakállal, okos, mosolyos szemével azonnal a közönség kegyelme férfközött. És amikor az elnök felelősségre vonta viselt dolgáért, ez a Roitschwanz pompásan reprezentálta a védő által aposztrofált „gyökértelen Roitschwanzok százezreit”. A nevető fázisozás gesztusával, meggyőzően, de nem szárnyaszegett zsidócska találó éleslátásával, vicces szófordulataival olyan hahotát ébresztett, hogy a tárgyalást meg kellett percekre szakítani. Szellemes volt, amikor fanatikusán védte meg a Bibliát és a Talmudot azok ellen, akik mások számára prédikálják, de ők maguk nem is ismerik a törvényeket és tul is teszik magukat rajta. De voltak nagyon komoly, a zsidó vezéreket kritizáló válaszai, amelyek nem kevésbé hatottak. Mezdöbentünk ezen a jesivából most kikerült feltörekvő új zsidó generációnak a fájdalom és főleg a mulasztásokon, amiket korunk zsidó társadalmak követ el a fiatal nemzedékkel szemben.

Tomboló tapsal ünnepelték Roitschwanzot az unitáriusok nagytermében.

Nem lehetett fel nem menteni. Előbb a védelem előterjesztésére a kilenc pontból álló vádat két és fél vádpontra csökkentették. Az ítéletben pedig eltűnt az is. Roitschwanzot rehabilitálták. (sz. i.)

KÜZGAZDASÁG

Április elsején lép életbe az új kontingentálási rendszer

Bucuresti, március 27. Teodorescu kereskedelem és ipariügyi miniszter elnöklete alatt megtartott sorozatos értekezletek képpen megszövegezték az új kontingentálási törvényjavaslat szövegét.

A törvény szerint mentesítik a kontingentálás alól az ipari cikkeknek több mint huszonkét százalékát, viszont kontingentálnak egyes árukat, melyek eddig szabad forgalmuk voltak.

Az kontingentálás alá eső árukra „suprataraxát” fog kivetni a kormány. Az elsőrendű fontosságú árukat egész csekély „suprataraxával” terhelik meg, de mind

annál jobban fogják sújtani a külföldi luxuscikkek behozatalát, a Romániával kedvezőtlen kereskedelmi mérlegű országokból.

A suprataraxák jövedelméből alapot fognak létesíteni az export föllendítésére.

A kereskedelmi miniszter a nem kívánatos áruk beözönlését és az országunkkal passzív külkereskedelmi mérlegű államokból való exportot akarja az új kontingentálási rendszerrel megakadályozni.

Az új rendszer április elsején lép életbe.

Elkészült az új váltó- és csekk törvény

Per nélkül végrehajthatók lesznek a váltók

Bucuresti, március 26. A kormány elkészítette az új váltó- és csekk törvény javaslatát. Az új törvénytervezet valószínű forradalmi újításokat tartalmaz. Valószínű, hogy még husvét előtt törvényerőre is emelkedik az új váltó- és csekk törvény, melynek kérdése már három éve foglalkoztatja az ország kereskedelmi életét. Három évvel ezelőtt már készült egy váltótörvény, amely a váltót per nélkül is végrehajthatóvá teszi. A kormányváltozások miatt lekerült ez a törvény a napirendről, de Olaszországban időközben hasonló törvényt vezettek be, amely oly kitűnően bevált, hogy a hitelet visszaállítása érdekében szükségesnek mutatkozik Románia

ban is bevezetni.

Az olaszországi siker arra idította a kormányt, hogy a kérdést újra napirendre tűzze. A három év előtti váltó- és csekk törvényt újból átdolgozták. A tervezet az egész Európában bevált csekkformákat az összes nemzetközi egyezmények alapján rendszeresíti. Ezen kívül a bankutalványok használatát is modern alapokon újból szabályozták. Az új váltó- és csekk törvény reményt ad arra, hogy megszűnnek azok a nehézségek, melyek eddig a végrehajthatási törvény hibái miatt a váltók behajtását oly nehézvé tették.

Az új váltó- és csekk törvényt elfogadta az igazságügyminisztérium.

Tőzsde

Cluj, március 27. Buza 76—77 kg. 365, rozs 185, takarmányárpa 59—60 kg. 175—180.

Galati, március 27. Buza 76—77 kg. 375, árpa 58—59 kg. 147.50, zab 38—39 kg. 160—165, rozs 70 kg. 200, újtengeri 107.50—110, őtengeri 200.

Külföldi gabonátözsdek

Csikágó, március 26. Buza máj. 87.75—87.87, júl. 87.75—87.87, szept. 88.62—88.75, tengeri máj. 5.75, szept. 54.50

Winnipeg, március 26. Buza máj. 68, júl. 69.25, árpa máj. 41.87.

Pénzpiac

Bucuresti tőzsde. Zürich 32.30—32.55, Berlin 39.65—40.50, Newy. 94.50—106, London 510—520, Párizs 6.58 és fél—6.63 háromnegyed, Milano 8.60—8.72, Prága 4.10—4.13, Bécs 23.25—23.35, Amsterdam 67.35—67.85, Brüsszel 23.35—23.60, Belgrád 2.25—2.50, Varsó 18.75—19.25, Madrid 13.60—14, Budapest 29.24, Stockholm 28.

Zürichi tőzsde. Buc. 308, Amsterd. 208.90, London 15.77, Milano 26.55, Belgrád 7.00, Wien 73.30, Berlin 122.85, Newy. 309 és fél Párizs 20.38, Prága 12.85, Varsó 58.32 és fél.

של פסח

Jutányos, de extra jóminőségű saját főzésű husvéti cognac, seprű, magasfoku szilvapálinka és uradalmi édeskés husvéti fajborok

Bognár és Szántó

Erd. Keresk. Rt. CLUJ, Reg. Ferd. 68—70. Telefon: 332—72.

Szép keble lesz 8 nap alatt

a legújabb amerikai készítmény

Seinfix

által

Az egyetlen szer, amely biztos eredményt hoz. Rendelje még ma meg. Kapható minden drogériában és gyógyszerüzemben. Nagyvormániai vezérképviselet: Cosma Bucuresti I. Strada Eugenia Carada No. 3.

SPORT

Teljes forduló vasárnap a Román Kupában

Cluj, március 27. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap az összes, a Román Kupában résztvevő csapatunk pályára lépnek. hogy a küzdelem során a felállítandó I. ligába kvalifikálják magukat. Hogy ez melyeknek fog sikerülni, ennek jelei a vasárnapi fordulón már mutatkozni fognak. A részletes műsor a következő:

Kolozsváron CFR (Bukarest)—Romania.

Nagyváradon Unirea Tricolor—NAC és Sticla (Dicio)—Crisana.

Temesváron Ripensia—Soimii (Nagy-szeben, Sportul) St. Buc.—TAC és Avântul (Buzau)—Kinizsi.

Marosvásárhelyen Phönix—Mures, Gyulafehérváron Venus (Bucuresti)—Mihai Viteazul.

Szatmáron Brasovya—Olimpia CFR.

Resicán Juventus (Bucuresti)—UDR.

Lugoson AMTE—Vulturii (Lugos). Biháriban Gloria CFR—Franco-Romana.

Ploestben Electrica (Temesvár)—Tricolor.

Petrozsényben CFR (Brasov)—Jiul.

Aradon Olimpia (Bukarest) Transilvania.

Csütörtökön Szeged FC Universitatea

Cluj, március 27. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyi köruton levő Szeged FC csütörtökön ismét Kolozsváron játszik. ugyancsak az U ellen. A mérkőzés azonban annál is inkább érdekesebb, mint a vasárnapi, mert egyrészt a Szegedben játszó fél fog a két válogatott Somogyi és Sojka, míg az U-ban Sepi II. és III. ismét elfoglalják helyüket. A rendkívül érdekes mérkőzést közös felkérésre dr. Morar Teofil nagyváradi bíró vezeti és az délután 5 órakor kezdődik.

Sporthirek

Helyesbítjük a tegnapi közölt Olaszország—Görögország világajnoki séjétező mérkőzés eredményét, amennyiben az 4:0 és nem 4:2 volt.

Soroksár, a magyar II. profilliga első csapata április 8 és 9-én Nagyváradon játszik. Ellenfele első nap a Crisana, másodnap a NAC lesz.

Védősakkal szerelik fel a kapusokat. Londonból jelentik: A futballkapusokat kísérletképpen védősakkal fogják ellátni. A szabályok nem tiltják a sáskalkalmazását s a kapusok gyakori fejsérülései az intézkedést eléggé indokolják.

Emarad a magyar főiskolások husvéti kolozsvári mérkőzése. Ismeretes, hogy egy régebbi megállapodás alapján husvétkor a magyar főiskolások válogatottja lett volna Kolozsváron az Universitatea vendége. Budapesti jelentés szerint a magyar főiskolások a mérkőzést lemondták és az egy későbbi időpontra maradt.

Óriás

Felfedezték, hogy

London, március. szempontból felbecsülhetetlen felfedezés ügyével angol kormány. Hírtörténeti óriási kiterjedésű fedezett fel Angliában mezők övszerűen vörös egyszestén. Középső partjától a másikig petróleumöv, mely s

Ismét jelleg

Madrid, március. közművek munkái elői következtében a víz- és villamálott. A kerületi már sikerült műszakatonai egyének nítani a közüzemek ponti üzemeiben a lyamán várható kálatok befejezése, kot törvénytelenné munkabeszűntetés vább tart. Sarag

A londoni megl

E két folyam

Párizs, március. ben működő parlanság a hét folyamáságát. A bizottság 10 táján foglalkozni.

Londoni jelentés. liokát erő ékszerek Ky vagyonából nyo Scotland Yard em londoni központi zítés jött a francia. hez, mivel francia. Londonba, hogy rémozásban. Kiderülket egy angol tánc el, aki most egy lofel és azelőtt az vendégszerepelt, mibérelte és Hayotte vizsgálat érdekében nevet a londoni mentek, hivatalosan rendőrfőnökségnek, házban annak idejé szony és nagyérték

Kölni szállit

Ki cs

Cluj, március 27. kölniviz? Jelen es illatszert kereskedő együtt kérdezi ezt resti illatszergyártal ezelőtt az egy szerkereskedő 12 ezrendelt a Berion latszergyártal. Az és a pénz nyomba

Óriási nemzeti szerencse érte Angliát

Felfedezték, hogy milliárdokat érő petróleummező szeli át az ország testét

London, március 27. Világ gazdasági szempontból felbecsülhetetlen jelentőségű felfedezés ügyével foglalkozik most az angol kormány. Hivatalos állami szakértő óriási kiterjedésű petróleummezőket fedezett fel Angliában. Ezek a petróleummezők óvszerűen vonulnak végig Anglia egész testén. Középpanglia egyik tengerpartjától a másikig húzódik a hatalmas petróleumöv, mely szakértők szerint mér-

hetetlen kincseket tartalmaz. Az angol iparnak, a hadseregnek, a repülésnek s az automobilizmusnak benzinellátása függetlenné lett az európai kontinensről s a világ többi petróleumtermelő országától. Rendkívül erős külisszamögötti küzdelem folyik a milliárdokat érő természeti kincsért az angol állam és azok között a föld birtokosok között, akiknek területén az olajöv átvonul.

Ismét kiujultak a forradalmi jellegű sztrájkok Spanyolországban

Madrid, március 27. Valenciában a közművek munkásainak szabotázsakciói következtében a város több kerülete víz- és villanyszolgáltatás nélkül állott. A kerületi üzemek legtöbbjében már sikerült műszaki főiskolások és katonai egységek munkájával helyreállítani a közüzemek munkáját, de a központi üzemekben csak a mai nap folyamán várható a helyreállítási munkálatok befejezése. A kormány a sztrájkot törvénytelennek nyilvánította, de a munkabeszüntetés ennek ellenére tovább tart. Saragossában szélsőséges

terroresoport emberei bombákat vetettek egyik rendőrállomás helyiségei elé. Egy felnőtt járókelő és egy gyermek életüket vesztették s a rendőrök közül is többen megsebesültek. Madridban a fém munkások sztrájkja tovább tart. Több sztrájkincidenst jelentenek. Barcelonában banditák teherautóroló gépfegyvertű alá vettek egy filmszínházi pénztárost s a segítségére siető rendőri karhatalmakat. Több sebesülés történt. A banditák 20 ezer pezetőfával kereket oldottak.

A londoni központi zálogházban megtalálták Stavisky milliós értékű ékszereit

E hét folyamán befejezi munkáját a parlamenti vizsgálóbizottság

Párizs, március 27. A Stavisky-ügyben működő parlamenti vizsgálóbizottság a hét folyamán befejezi munkásságát. A bizottsági jelentést április 10 táján fogják nyilvánosságra hozni.

Londoni jelentés szerint azokat a milliókat érő ékszereket, amelyek Stavisky vagyonából nyomtalanul eltűntek, a Scotland Yard emberei megtalálták a londoni központi zálogházban. Ma érte sítés jött a francia bünyügyi rendőrséghez, mivel francia detektívek mentek Londonba, hogy résztvegyenek a nyomozásban. Kiderült, hogy az ékszereket egy angol táncosnő zálogosította el, aki most egy londoni kabaréban lép fel és azelőtt az Empire-Színházban vendégszerepelt, mikor azt Stavisky bérelte és Hayotte volt az igazgató. A vizsgálat érdekében az angol táncosnő nevét a londoni rendőrség éppugy, mint a párizsi, titkolja.

A francia detektívek, akik Londonba mentek, hivatalosan jelentették a párizsi rendőrfőnökségnek, hogy a londoni zálogházban annak idején megjelent egy aszsony és nagyértékű ékszereket akart el-

zálogosítani. Minthogy ilyen esetekben tudakolni szokták a nevet, a nő azt mondta, hogy Romagninoné, Stavisky párizsi titkárnak felesége. Az ékszerekre, amelyek többszáz ezer frank értékét képviseltek, ezer font sterling kölcsönt kapott. Ugyanez az asszony azután több ízben megjelent a londoni zálogházban és mindannyiszor ékszereket hozott elzálogosításra, amelyeknek értékét, több millió francia frankra becsülték.

A párizsi bünyügyi rendőrség megállapította, hogy a kérdéses időben, amikor a londoni zálogházban a milliós értékek elzálogosítása történt, Romagninoné Párizsban tartózkodott. Nyilvánvaló tehát, hogy az angol táncosnő Romanino megbízásából utazott Londonba, hogy ott Stavisky ékszereit elzálogosítsa és Romagnino utasítására mondta be a nevet, hogy ő Romagnino felesége. Az angol táncosnő kiléte meg van állapítva és a londoni rendőrség hamarosan le fogja tartóztatni.

A Sutton zálogházban megtalált ékszer értékét tízmillió frankra becsülik.

A londoni jelentések alapján Párizsban újabb kihallgatásnak vetették alá Romagninonét. Vallatása egész nap tartott. Az esti lapok bizonyosra veszik, hogy újabb letartóztatások vannak készülben.

Kölnvizet vagy tiszta ivóvizet szállított Clujra egy bucuresti illatszergyár

Ki cserélte ki a hordókban tiszta vizre a kölnvizet

Cluj, március 27. Kölnviz, vagy nem kölnviz? Jelen esetben egy kolozsvári illatszerekkereskedő az ügyességével együtt kérdezi ezt egy ismert bucuresti illatszergyártól. Néhány hónapja elszellett az egyik kolozsvári illatszerekkereskedő 12 ezer lej áru kölnvizet rendelt a Berion ismert bucuresti illatszergyártól. Az áru meg is érkezett és a pénz nyomban el is indult Bukarest felé. Másnap azonban az illatszerekkereskedő ahelyett, hogy az üzletébe helyezte volna el a kölnvizet hordókat, az ügyészségre ment és feljelentette a bucuresti céget. A feljelentésben elmondja, hogy a bucuresti cég által küldött hordókban kölnviz helyett közönséges tiszta víz volt. Ugyanakkor magával vitt az ügyészségre néhány hordót, ahol szoró segítségével bebizo-

rest felé. Másnap azonban az illatszerekkereskedő ahelyett, hogy az üzletébe helyezte volna el a kölnvizet hordókat, az ügyészségre ment és feljelentette a bucuresti céget. A feljelentésben elmondja, hogy a bucuresti cég által küldött hordókban kölnviz helyett közönséges tiszta víz volt. Ugyanakkor magával vitt az ügyészségre néhány hordót, ahol szoró segítségével bebizo-

Fontos autólajdonosoknak,

akik

Ford, Chevrolet, Buick 50, Chrysler 50, 60, 62, 65, De Soto Six, Nash Six, Pontiac, Plymouth, etc. gépkocsikkal rendelkeznek

A következő méretű pneukkel:

- 4. 50x21 "
- 5. 00x19 "
- 4. 75x20 "
- 5. 25x18 "
- 4. 75x19 "
- 5. 25x19 "
- 5. 00x20 "

Modernizálja autóját!

Az „AIR CUSHION“ FIRESTONE

újfajta légpárna — autópneumó igen alacsony légnyomást igényel! Mélyen leszállított árak mellett, speciális külön kerék többletköltsége nélkül, elláthatja kocsiját az új AIR CUSHION pneukkel, amelyek a gépkocsik eredeti kerekeire alkalmazhatók.

Szereljen fel próbaképpen ilyen pneukat autójának hátsó kerekeire s már az első uton érezni fogja a kivételes kényelmet. Kérje mindenütt az új „AIR CUSHION“

Firestone autópneumó

nyitotta, hogy a hordó tartalmának semmi illata nincsen. Az ügyészség ennek alapján vádat emelt a bukaresti cég ellen.

Az ügyben ma tüzték ki a tárgyalást. A bírói asztalon ma is ott van egy ilyen kölnvizet hordó. Hamarosan előkerül a szoró is és a gyár képviselőjének jelenlétében ismét bebizonyosul, hogy a hordóban valóban tiszta víz van és nem kölnviz. Ezzel szemben az illatszergyár képviselője kijelenti, hogy e súlyos bizonyíték ellenére is fenntartja, hogy a gyár valóban kölnvizet küldött a hordókban. A gyárnak az a feltevése — mondja a mai tárgyaláson a gyár képviselője —, hogy a hordók tar-

talmát a feljelentő cserélte ki és ez után adta be a feljelentést, hogy így megszabaduljon a fizetési kötelezettségétől. Ugyanis amikor a kolozsvári kereskedő — állítólag — észrevette, hogy víz van a hordókban, azonnal le tiltatta a gyárnak feladott 12 ezer lejt. Föltételezik önök — folytatja tovább — hogy egy gyár, amelyik majdnem egész Romániát ellátja illatszerekkel, ilyen átlátszó trükkhöz folyamodjék. A gyár ügyvédje, dr. Mireca Georgescu kérte a bíróságot, hogy újabb tanúk kihallgatása végett halasszák el a tárgyalást. A bíróság helyt adott az ügyvéd kérésének és a tárgyalás folytatását április 18-ra halasztotta.

Állították a nemzetközi kémfrontot

Párizs, március 27. A párizsi nagy kémügy leleplezésének eredményeképpen Londonban is tömegletartóztatások történtek. Az angol titkos rendőrség tudomására jutott, hogy a párizsi kémek iratai között megtalálták a legújabb angol tanktervek pontos másolatait. Novemberben készülték a rendkívül fontos titkos technikai tervek, amelyek az angol hadsereg új típusú tank építésének alapjai. A rendkívül ügyesen dolgozó kémek december elején már megszerezték ezeket a fontos iratokat.

Az 58 kémgyanus embert London böhém-kerületében, Chelsea-ban tartóztatják le. Rengőleg külföldi művész és állományvezető tartózkodik itt és gyanus egzisztenciát is bőven vannak közöttük. A letartóztatottak között is sok a külföldi. A rendőrség egyelőre nem hozza nyilvánosságra neveiket.

A párizsi és a londoni nyomozás során alapos gyanu merült fel arról, hogy a világot behálózó hatalmas kém-szervezet legfőbb titkos mozgatója Stavisky volt. Párizsban volt a nemzetközi kém-szervezetnek ugynevezett clearing-

központja. A szervezet tagjai minden országban megszerezték katonai titkokat és az adatokat azután valamennyien beküldték a párizsi központba. A központ folytatta azután a tárgyalásokat az egyes államok hivatalos kémszolgálatával és hadügyminisztériumaival.

Az X államban szerzett adatokat Y állam hadügyminisztériumának adták el és viszont. A londoni Scotland Yard detektívjei szorosan együttműködnek a párizsi Sureté Generale embereivel a nyomozásnál. Valószínű, hogy az angol és francia detektívek más országokba is el fognak utazni, hogy a nemzetközi kém-szervezet minden vonatkozásait felderítsék.

Véget ért a newyorki taxisofőrök sztrájkja

Newyork, március 27. A taxisofőrök sztrájkja a megegyezés aláírása után véget ért. A munkabeszüntetés likvidálásának fő érdeme La Guardia newyorki főpolgármesteré.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, március 28.

Bucuresti. 20: Zongorahangv. 20.45: Ének. 21.15: Cselő. 21.45: Hírek. 22: Vendégloji zene

Budapest. 6.45: Torna. 10: Felolvasás. 12.05: Katonazene. 1.15: Pontos időjelzés, időjárás. 1.30: Kvartett. 2.40: Hírek. 3.30: Diákféltő. 5: Hanglemezek. 5.45: Uti levél. 6.15: Brácsa. 6.45: Möriz Zsigmond felolvasása. 7.20: Énekhangv. 8.15: Színmű a Studióból. 10.30: Cigányzene. 11: Zenekari hangv.

Bécs. 21: Szimf. hangv.

Berlin. 20.30: Rádiózenekar.

Breslau. 23: Híres táncok lemezeken.

Varsó. 19: Wagner: Parsifal.

Milánó. 20: Lemezek.

Róma. 17.10: Könnyű zene.

Prága. 20.45: Filharmonikus hangv.

Kassa. 18.25: Lemezek.

Belgrád. 20: Opera.

Csütörtök, március 29.

Bucuresti. 16.15: Előadás. 17: Zenekari hangv. 20: Lemezek. 20.45: Verdi: Rekviem.

Budapest. 6.45: Torna. 10: Felolvasás. 1.30: Zenekari hangv. 2.40: Hírek. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5.30: Hangv. 6.45: Dante hamvai. 7.15: Ének- és zenekari hangv. 10.35: Vonósnygyes. 11.15: Hanglemezek.

Bécs. 20.35: Vonósnygyes.

Berlin. 21: Hangjáték zenével.

Breslau. 20.30: Bruckner nagymise.

Hamburg. 22.45: Lemezek.

Stuttgart. 23.35: Beethoven hangv.

Varsó. 20.15: Filharmonikus hangv.

Milánó. 21: Opera.

Prága. 20: Dvorak oratórium.

Brünn. 19.35: Lemezek.

Belgrád. 22: Népdalok.

D. MOCIORNITA

gyári lerakatában Cluj, Reg. Maria 3.
Olcso husvét árak!

Női trotteur cipő I-a Lej 260.—
Férfi félcipő barna I-a Lej 350.—
Gyermek lakcipő I-a Lej 125.—
Garantált minőség!

עכש פראנקקאפפעטשאפט כשר של פסח

רעציגט אונטער אברויכונג
זינער ערווינדען דעם הערן

אבעראבניערס מאיר שפיץ
פאן ביטריצא

אונד שטרענגער אפויכט פאן דעסטע
פראמען פערטרויענסמענערן
וויירד בעסטענס עמפארהלען!

דיע קעננדיכע זינד:
העכערשליפע מיט וועלע
אונד אונטערשיכט, דעם הערן
אבעראבניערס

דיע קאפפעמעהלע אלט פארניקמאקע
זינד דער נאמענטאג דער פרימע

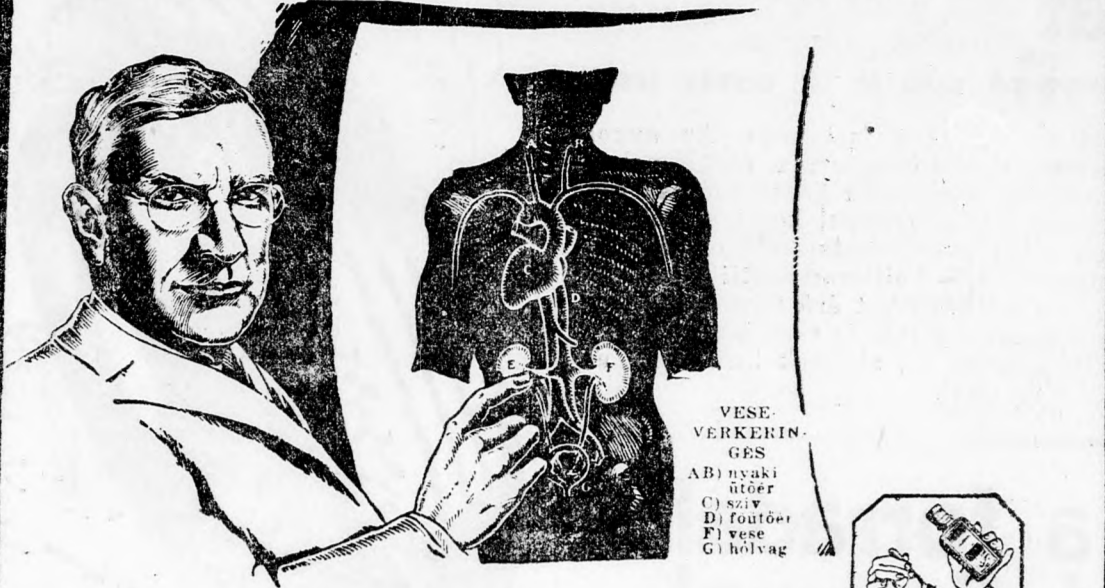

SOLTÉSZ JÓZSEF:
Családi- és weekend-házak
Anyagismertetés, építkezések végrehajtása, modern építőanyagok, tervrajzok, költségvetések stb. Ára 60 lej.

REICH BÉLA:
Kertes ház
Hogyan építsünk kertes házat és hogyan rendezzük be házi kertünket? Számítalan kislakásos családi kertes ház terve, 46 szöveg közötti ábrával. Ára 90 lej.

LEPAGE-nál Cluj
kérjen ingyen nagy szakjegyzéket.

Ha vesebajban szenved

A vesebántalmak igen gyakoriak mindkét nembeliéknél, de különösen a nőknél. Ezeket a bántalmakat úgy küzdhetjük le, ha a vesének segítünk eltávolítani a húgysavat. Erre a célra a legkiválóbb szakorvosok az URODONAL-t ajánlják, mert ez a gyógyszer a húgysav legtökéletesebb feloldója és a vesének a legjobb tisztítója. Szedjen URODONAL-t heveny- és idült reuma ellen, köszvény, idegszába, érelmeszesedés és epekö ellen. Az

URODONAL

habzó, könnyen elviseli a leggyengébb és a legkényesebb gyomor is.

Nemzetközi bonyodalmakkal fenyegeti a londoni City Németországot,

amelynek külkereskedelmi helyzete súlyosra fordult

London, március 27. Angol gazdasági körök a legnagyobb megdöbbenéssel fogadják a német kormány ama rendelkezését, amely a nyersanyagok és félgyártmányok szabad bevitelét megtiltja és a külön engedélyekhez kötött importot az eddiginek egyharmadára korlátozza. Jól tudják, hogy ezt a súlyos intézkedést a német tartozások esedékes részletei és kamatai átutalásának (transzferjének) a jelelőleg is súlyosabb korlátozása, esetleg teljes beszüntetése fogja követni, ami Angliának, mint Németország egyik legnagyobb hitelezőjének, érzékeny veszteséget jelent.

Egy nagyon befolyásos és jól informált személyiség az így előálló helyzetről s annak további kialakulásáról a következőket mondotta:

— A német birodalom külkereskedelme 1930-ban 1.6 1931-ben 2.8 milliárd márka főleggel zárult. Hitler győzelme után, 1932-ben a német kivitel mennyiségileg kerekén a felére, a kiviteli főleg pedig több mint 60 százalékkal egymilliárd márkára csökkent. Az idén a német export tovább sorvadt és az év első két hónapja már külkereskedelmi deficitet zárt.

és aranykészletének rohamos esőkenése volt, s ma már a birodalom alig képes a múlt évben kötött Stillehalteegyezmény értelmében külföldi hitelezőivel szemben vállalt kötelezettségeit teljesíteni. Ezenfelül hirtelen válságba jutott a német ipar nyersanyaggal ellátása is és a német kormány kénytelen volt a legszigorúbb rendszabályokat életbeléptetni, hogy a nélkülözhetetlen importárak — gyapot, gyapjú, juta, len, kender, gumi, benzín, stb. — bevitelét biztosítsa. Ez azonban az éremnek csak egyik fele, amely a német gazdaságpolitika súlyos válságát és azt mutatja, hogy a gazdasági élet könyörtelen törvényeivel szemben minden diktatúra tehetetlen és hogy Németország a nemzeti szocializmus politikája következtében el fogja veszíteni vezetőhelyét a nagyipari hatalmak sorában. A londoni City, amely Németország legfőbb hitelezője, méltatlankodva gondol arra, hogy a Hitler kormány szótlanul türe, hogy a német nagyipar az elmúlt évben ne szolgáltatssa be exportdevizáinak javát s külföldön összevásárolja adósságleveleit és kötvényeit. Németország külföldi adóssága a kötvények összevásárlása révén alig másfél év alatt husz milliárd márkáról a felére csökkent s Németor-

Minden széder asztalon
legyen ott a 102. év óta fennálló

SZILÁGYI ELEONORA R. T.
cég kiváló minőségű kóser כשר של פסח fajborai és saját főzésű seprő és szilvapalinkái, melyek Guttmann Márton מר"ה מרדכי גוטטמאן kezelése alatt állanak.

SZILÁGYI ELEONORA R. T.
likőr, rumkülönlegességek és puncsszeszgyára

Gyártelep és közp. iroda: Cluj, Calea Motilor 22. Telefon: 757 és 366.

Elárúító helyek: Központ Cluj, Calea Motilor 22.
Plióok Clujon: Piața Mihai Viteazul 31. Piața Mihai Viteazul 29.
Piața Mihai Viteazul 20. Calea Reg. Ferdinand 16 és 37. Cal. Victoriei 1 és minden jobb fűszer-, csemegeüzlet és italmérésben.
Turdán fiókunknál: Piața Mihai Viteazul 51.
Câmpia Turzii: Frații Salomon S. A. cégnél.
Bucurestiben: Consumul Nifon Bul. Maria Rond. Telefon: 300-48.

Vasuti küldemények gyorsan és pontosan lesznek szállítva a számla ellenértékének utánvételeivel.

szág, mint az inflációban, úgy most is óriási összeggel készül megkárosítani hitelezőit.

A készülő német devizatilalom súlyos nemzetközi bonyodalmakhoz vezethet. A City befolyása az angol sajtóra igen nagy és már vasárnap megjelentek az első heves támadások a londoni lapokban Németország ellen, amely milliárdokat költ lázas fegyverkezésre, de angol adósainak nem akar fizetni.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMAN OPERA MŰSORA:
Szerda este 8 óraker: Parasztecsület.
Péntek este 8 óraker: Varázsfuvola.
Szombat délután 3 óraker: Tosca.
Vasárnap délután 3 óraker: Parasztecsület.
Hétfő este 8 óraker: Szép Heléna.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA
Szerda 3, 5, 7 és 9 óraker:
Jennie Gerhard, Megindító film, mely Theodor Dreiser világhírű író közismert regénye nyomán készült, főszerepben: Silvia Sidney (A Pflangó kisasszony film feledhetetlen főszereplője.)

URANIA-MOZGÓ MŰSORA
Szerda 3, 5, 7 és 9 óraker:
Ave Maria. Megható film, főszerepben: Dorothea Wieck.

Stollwerck
כשר של פסח
csokoládé
az erdélyi ortodox izraelita központi iroda elnökének,
Wezel A.
főrabbnak közvetlen felügyelete alatt gyártva,
Kapható minden fűszer-és csemege üzletben
STOLLWERCK
TESTVÉREK Rt. Brasov

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyesületi közlés: egy szó 1 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírókérésűknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak egy továbbíthatunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Tökéletes magyar, német, francia levelezőnyelv, román és angol nyelvtanmeretek, nagy irodai gyakorlat (minden irodai munkában jártas), szerény fizetéssel állást cserélne. Cime Rudolf Mosénál Cluj.

Kereskedelmi iparüzem, melynek reabilitása eddigi működéséből kimutatható, keres olyan egyént betársulásra, aki legalább 400-450.000 lej készpénz feletti rendelkezés és azonnali vállalat-aktív vezetésben is résztvenne. Megkeresések „Jól jövedelmező” jellegre a kiadóra kéretnek.

Egy háromszobás és egy négyosztós minden komforttal ellátott lakás május 1-re kiadó a Minerva Biztosító bérpályáján III. emeleten.

Ha garantált kóser, naponta frissen fejt tehén és bivalytejet óhajt, forduljon Schwartz Ignácéhoz, Str. Filipescu 7. Hához szállítva is kapható.

SZERDA, 1934. március 28.

HIR

— Pénzért elmebe...
— A csehszlovák...
— Jugoszlávia...
— Szállótüz...
— Minden szaküzletben...
— „HABA”...
— Megbízható...
— az idén az orth...
— Kereskedelmi...
— Egy háromszobás...
— Ha garantált kóser...

HIREK

Pénzért elmebetegségről szóló igazolmányt állított ki 68 katonakötelesnek egy orvos. Hat esztendőre lezárta egy feljelentés érkezett a cluj-i ügyészséghez...

HUSVÉT ELŐTT COLUMBIA és His Masters Voice grammofoonjainkat a legújabb modellű Columbia és His Masters Voice grammofoonjainkat a legolcsóbb árban és legelőnyösebb feltételek mellett árusítjuk. Megérkeztek a legújabb sláger-lemezek!!! Columbia üzlet Főter 28.

Nyilatkozat. Kaptuk az alábbi levelet: Az Uj Kelet tekintetes Szerkesztőségének. Tekintetes Szerkesztőség! Kérem szíveskedjék alábbi soroknak helyt adni...

Egy láthatatlan ember uralkodik a világ felett. Harry Piel a legügyesebb rendező. Nemesak mert jók az ötletei és trükkjei, hanem főleg azért, mert kitűnő színész és mint ilyen jól megérzi...

Százhevezer nőt képezett ki a szovjet vegyi- és légiháborúra. Moszkvából jelentik: 'A Oszsoviahim, Szovjet-Oroszország legnagyobb magán-szervezete, amely a lakosság számára a vegyi- és légiháborúra való előkészítést tűzte ki céljává...

Paplanok legolcsóbban, legnagyobb választékban STEÁNÁL Cluj, Regele Ferdinand 9.

Dívtos kabát-, kosztüm- és ruházatok nagy választékban STEÁNÁL Cluj, Regele Ferdinand 9.

Szabad Szó. Barátosi Viktor röpiratainak legújabb száma gazdag tartalommal megjelent. Főbb cikkei: Goga, a Demata, meg az igazság. Három érdekesoport alakult a magyarországi lapok behozatalára...

Japán ellenakciója Singapore kiépítése ellen. Londonból jelentik: Kra! Ez a rövid, dühös kis szavacska okoz most izgalmat Angliában. Kra keskeny kis föld nyelv, Sziamból indul ki és a singaporei öböl felé nyulik...

Megérkeztek a legszebb mosószövetek, legújabb mintákban, STEAHOZ Cluj, Regele Ferdinand 9.

A csehszlovák kormány is munkatáborok felállítására készül. Prágából jelentik: A csehszlovák kormány német mintára munkatáborok felállítására készül, amelyeken 180 ezer fiatalok munkaközpontokba helyeznek...

Ma szerdán utójára ROYAL MOZGÓ-ban FEHER MÁMOR

Holnap, csütörtökön premier: Harry Piel: Láthatatlan ember legújabb, legizgalmasabb beszélő film-sláger.

Jugoszlávia északi és északnyugati határmenti lakosságát felfegyverezték. Belgrádból jelentik: Lazie jugoszláv belügyminiszter a szenátusban bejelentette, hogy az északi és északnyugati határmenti lakosságát hivatalosan fegyverrel látták el...

Tizenkét évi fegyháza ítélte a tábla is a gyilkos szakácsot. A múlt év júniusában történt Lupénban az a gyilkosság, amely hónapokon keresztül foglalkoztatta a kis bányaváros lakosságát...

A középeurópai politikai foglyok támogatására alakult amerikai segélybizottság amnesztiát kér az osztrák kormánytól a marxisták számára. Bécsből jelentik: A középeurópai politikai foglyok támogatására alakult amerikai segélybizottság kérésrel fordult az osztrák kormányhoz...

Uj adó név Ausztriában: biztonági adó. Bécsből jelentik: Az osztrák kormány a tegnapi minisztertanácsban új adó nem bevezetését határozta el. Az új adó egyszerű jellegű és neve biztonági adó...

Minden szaküzletben kapható már a világhírű francia MOLINARD-féle „HABANITA” kőnnyiz, puder és szappan.

Husvétra férfidivalecikkeket csakis a Kalap királytól Piata Unirii 24. Garantált minőségek, mélyen leszállított árak!

Április hetedikén nyitják meg a bázei tavaszi vásárt. Bazelből jelentik: A tavaszi vásárt a legmondosabban készítik elő. Megnyitása április 7-én lesz. A vásárt 17-én zárják.

Szállótűz egy amerikai városban 14 halottal. Londonból jelentik: Az Egyesült Államok Lynchburg városában a munka nélküliek szállodája leégett. Tizennégy személy a lángokban lelta halálát...

ארטה יידישע צענטראלקאנצליריא פיר ידעבעניגונען אונד אנגעשלאסענען קאמיטאטע.

217-934 נר בעיה. אזוהרה להסיר מכשיל!

וויא וויר ערפאררן האכען אייניגע צוקקער-פארברייט אונטער אויפזיכט פאן אונטערענען אונד אונטערעלעסטליכען פערזאנען צוקקער של פסח ערצינגען לאסטען דען ויא אין פערקעהר ברנגען וואלען. וויר מאכען דאהער אונטערע גלויבענשאפטען דיא אויף כשרות געוויכט לעגען היעמיש איינדריינגליכט אויפמערקזאם. דאס לויט בעשלוסט דער רבנים הגאונים פאם יאהרע תרפ"ו אויסשליעסליך דער אונטער שטרענגסטער אויפ-זיכט אונטערער צענטראלקאנצליריא ערצינגען צוק-קער געברויכט ווערען דארף יעדער אנדערע אבער געאסר'ס איז.

וויא מאכען דאהער בעקאנט, דאסס היער אויסשליעסליך נור אין דער צוקקערפארבריק „דאנוביא" אין ראמאן צוקקער של פסח אונטער אונטערע אויפזיכט ערצינגען ווארדע אונד נור יעדער געברויכט ווערען דארף. דער-יעניגע קויפמאן אבער דער אנדערען צוקקער של פסח אין פערקעהר ברינגט, איז דעמאן אויך פיר דען פערקויף אנדערע קאנזאם-ארטיקעל של פסח אונטערעלעסליך. קלוז, חמשה עשר בשכט תרצ"ד.

Megbízható Sel-Peszach cukor az idén az orth. Központi Iroda felügyelete alatt kizárólag csak a „Danubiana” romani cukorgyárban lett előállítva. Címe: „Danubiana” Fabrica de Zahăr Bucureşti I, Str. Caimatei Nr. 5. Az orth. Rabbikollégium döntése szerint csak olyan cukrot szabad a Peszach-ünnepre forgalomba hozni, mely az orth. központ felügyelete alatt készült. Azon kereskedő tehát, aki más gyárból származó cukrot forgalomba hoz, elvesztette rituális tekintetben megbízhatóságát és tilos tőle bármely peszach-árut beszerezni. Az orth. Központi Iroda

Frissen bejuttatott, forduljon Filipeşcu 7.

UJ KELET Legújabb hírek

Goga Octavian tett vallomást a sinaiai perben

Goga az elnök kérdésére kijelentette, hogy nem helyesli az erőszakot

Bucuresti, március 27. A szinajai per tárgyalásának folytatása során kihallgatták Stelescu feleségét, aki férjére kedvező vallomást tett.

Ezután Codreanu védői bejelentik, hogy 300 tanu kihallgatásától elállnak. Hentescu védő kéri Titulescu tanu kényt való beidézését.

Ezután dr. Lupu következett, akit Polichimade vádlott idézett be. Lupu kijelenti, hogy ismeri a vádlottat, azonban nem tudja, mivel foglalkozott azóta, hogy utatokon halad.

Vasilu Cluj védő kérdezi Luput, ismeri-e a két Codreanút és mi róluk a véleménye?

Lupu kijelenti, hogy ismeri Ion Zelea Codreanút, Corneliut kevésbé. Politikai véleményt nem kíván itt nyilvánítani.

Ezután kihallgatják Georgescu postakalmazottat, akitől megkérdezik igaz-e hogy egy táviratot továbbított, amelyben Codreanu felhívja a vasgárda tagjait, őrizték meg nyugalmukat.

Kiderül, hogy a tanu a levélkézbesítő osztálynál működik és semmiféle táviratról nem tud.

Ezután kihallgatták Chriuta és Comana lelkészeket, akik Nichifor Craic mellett tesznek kedvező vallomást, aki nem tartozott egyetlen párthoz sem, de a papság szellemében írt.

Negrescu rendőrbiztos következett, akit Ciumete halálával hoztak kapcsolatra.

Mota védő kérdezi, mit tud Ciumete haláláról.

Tanu: Nem tudok semmit. December 10-én tartóztattam le Ciumetet, akit később szabadlábra helyeztek.

Mota: Nem erről van most szó, hanem a december 29-i letartóztatásról, amely olyan tragikusán végződött Ciumetára nézve.

Negrescu: Akkor nem én tartóztattam le.

Mota kéri szembesítsék a tanut Ciumete özvegyével. A szembesítés meg is történik. Az özvegy szemébe vágja Negrescunak, hogy ő tartóztatta le az urát. Míg a rendőrbiztos bizonyítékot ajánl fel arra, hogy a kérdéses napon a kvesztorral volt másutt hivatalos körúton.

A letartóztatást tudomása szerint Calatorescu eszközölte.

A délutáni tárgyaláson Goga Octavian hallgatták ki tanuként. Goga ismertette a kormányalakítás előtt Du

cával folytatott tárgyalásait, majd arról beszélt, mit tárgyalt Berlinben és Rómában. Kifejtette a vasgárdára vonatkozó véleményét és különösen Mota vádlott mellett tesz mentővallomást.

Costache tábornok: Helyesli Ön az erőszakot?

Goga: Nem, határozottan ellene vagyok!

A hadbíró azután elhatározta,

hogy a II. hadtest parancsnokságát megkeresi, ne cenzurazzák a főtárgyalást.

Hanu szobrász a következő tanu, aki Virgil Ionescuval utazott a merénylet éjjelén. Valea Larga állomáson tudták meg, mi történt. Virgil Ionescu nagyon meglepődött és azt mondta: Ennek nem lett volna szabad megtörténnie.

A cluji Zsidó Kórházegyesület

május első hetében induló

palesztinai kirándulásának részletes programját

az Uj Kelet csütörtöki száma közli

Állandóan fenyegető levelekkel halmozzák el Macdonald angol miniszterelnököket

London, március 27. A Daily Herald szerint Macdonald állandóan fenyegető leveleket kap, amelyeket továbbítanak a Scotland Yardhoz. Több levélből kiderül, hogy a levélírók a legpontosabban vannak értesülve a miniszterelnök napi programjáról és sétáinak időpontját a St. James-parkban is ismerik. Megkettőztették a miniszterelnök titkosrendőri őrzését.

Barthou francia külügyminiszter Brüsszelben tárgyal a leszerelésről

Április 21-én Varsóba, majd Prágába látogat el a francia külügyminiszter

Párizs, március 27. A volt frontharcosok küldöttsége felkereste Doumergue miniszterelnököt. A küldöttek eleve bejelentették tiltakozásukat az illetmények tervbe vett csökkentése ellen. A miniszterelnök a küldöttségnek adott válaszában azt hangoztatta, hogy helyre kell állítani a költségvetés egyensúlyát. A kormány állását köti a megtakarítások keresztülvételéhez. Ha ugy határoznak, hogy újabb illetményesökentések lesznek, a mérséklésnek ki kell terjednie a frontharcos kategóriára is. A kormány távozik helyéről, ha nem állítja helyre a költségvetési egyensúlyt.

Egyidejű jelentés szerint Germaine Martin francia pénzügyminiszter meg tárgyalta a rezsztortminiszterekkel a tárcájuk keretében végrehajtható további megtakarítások kérdését s délben részletes jelentést tett a lehetőségekről Doumergue miniszterelnöknek. A Paris Soir szerint elsősorban is meg fogják szüntetni az állásajlozásokat és a feleslegesnek talált állásokat. Az ezirányú rendelkezést husvét után fogják nyilvánosságra hozni.

Párizs, március 27. Barthou francia külügyminiszter kedden reggel ne-

gyedtzkor elutazott Brüsszelbe. Délben Hymans belga külügyminiszter dezsónét adott Barthou tiszteletére, aki éjjelre már ismét Párizsban lesz.

Több lap beavatott helyről azt a hírt közli, hogy Barthou és Hymans főként a leszerelésről tárgyalnak. A francia külügyminiszter arra akarja rábírni a belga kormányt, hogy fogadjon el azokat az alapelveket, amelyeket Franciaország legutóbbi Angliához intézett leszerelési választégyezkedésben lefektettek. Tárgyalnak ezenfelül határvédelmi kérdésekről is. Ugy hírlik, hogy megállapodás létesült abban az irányban, hogy tárgyalások fognak megindulni a határvédelem közösnek felismert problémái megoldására.

A Petit Parisien értesülései szerint Barthou ma Brüsszelbe utazott, április 21-én fog ellátogatni Varsóba s onnan Párizsba visszatérően, Prágába.

Nem lesz infláció Jugoszláviában? Belgrádból jelentik: A legutóbbi híresztelésekkel szemben hivatalosan cáfolják azokat a híreket, hogy Jugoszláviában infláció készülne.

Roosevelt vétót emelt a kongresszus által megszavazott két törvény ellen

Washington, március 27. Roosevelt elnök vétót emelt a kongresszus által megszavazott két törvény ellen, amelyek egyike a volt frontharcosoknak utalt ki rendkívüli fizetési pótvéket, a másik pedig az amerikai köztisztviselők leszállított illetményeit emelte fel a csökkentés előtti nívóra.

Megindult újra a francia-angol leszerelési eszmecsere

London, március 27. A Times szerint ma megindult ismét a francia-angol leszerelési diplomáciai eszmecsere. Franciaország tudni óhajtja, hogy Anglia meddig megy el a kívánt garanciák biztosítása terén.

Hetvenöt kommunista vezetőt tartóztattak le Rigában

Riga, március 27. A lett politikai rendőrség 75 kommunista vezetőt letartóztattott. Bizonyítékokat szereztek abban az irányban, hogy a szélső baloldali szervezet állandóan kiképzésre juttatott ki a moszkvai Lenin-akadémiára lettországi fiatalembereket.

Csütörtökön husvéti szünetre megy az angol parlament

London, március 27. Az angol alsóház ülésén felvilágosítást kértek a kormánytól a római jegyzőkönyvekkel szemben követendő angol politika felől. Sir John Simon külügyminiszter közölte, hogy a jegyzőkönyvek szövegét megkapta ugyan, de ezidőzetint még nem tartja helyénvalónak a nyilatkozattételt. A törvényhozás husvét szünete csütörtökön kezdődik.

Anglia háboru esetére gazdasági szankciókat tartalmazó nemzetközi egyezmények kötésére törekszik

Genf, március 27. Több lap közli azt az értesülést, hogy Anglia és az Egyesült Államok kormánya között diplomáciai eszmecsere folyik annak megállapítására, milyen álláspontot foglalnak az Egyesült Államok európai háboru esetében proklamált gazdasági zárlat irányában.

Genfben ugy hírlik, hogy Anglia gazdasági szankciókat tartalmazó nemzetközi egyezmény kötését igyekszik előkészíteni.

Brazília kormány elutasító álláspontra helyezkedett az iraki asszirkeresztények odatelepitésével szemben. Genfből jelentik: A népszövetségi tanács harmas bizottsága, amelynek feladata a javaslatétel az iraki asszirkeresztények más államba való átköltöztetése ügyében, ülést tartott. A bizottság tudomásul vette, hogy Brazília kormánya elutasító álláspontra helyezkedik azon tervvel szemben, hogy az asszirkeresztényeket oda telepítsék le. A bizottság most új orientációra keres. Nem tudni, hogy a népszövetségi tanács mikor fog foglalkozni az asszirkeresztények ügyével, akik az elmúlt év folyamán a soraik között végrehajtott megszárlás miatt panaszt tettek Irak ellen a Népszövetségnek s kérték átköltöztetésük előkészítését és előmozdítását.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron I., Pop 16. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală
plătite in num.
No. 224713-929.

19. Telefon: 9-77. Előf. Havonta 110, negyedévi 400, egészévre 1200. Földre: Havonta 2, negyedévre 12, egészévre 24. Detések díjazás szeri. KELET az erdélyi assidóság egyetlen napkeink utányomását e rás megjelölésével eng

Costachescu p felhív

Costachescu professzóságügyi miniszter, volt ete — a jasi zsidók ké híveket verbuválni a ne nak. Ecéből nagy besz zájuk. Ebben nines sen ellenziki sorban a poli toj rendszerint nagy hozzánk intezni, hogy kerülve, rövid szóval

A nagy beszédben szor különböző dolgoka nokat, amelyek nyilván nek meg a tényeknek, amelyekről csak a jövő ni, hogy nélkülöznek n talában apró igazságok talanságok érdekes beszéd. Igaz például, h négy-öt képviselőt kü mentbe, ha a Zsidó P Az is igaz, hogy egy kős ellenzékiség sorsá viszont egyáltalában n antiszemita párt Ron Párt fellépésétől száru tét.

A Zsidó Párt 1931-b 1932. decemberében pe tízéves jubileumát ün antiszemita mozgalom.

Az a kérdés tehát, ho antiszemizmuss-e, vagy a tudományak, sem az tenelemek nem fog an ni, mint a tyuk és a toj

De önként adódik a szívesebben a román kö hogy a zsidók beesüle ellenziki sorban küzde sebbségi jogaiért, vagy mán politikai pártokba vesznek az ország ügyei mint ahogy azt Costau propagálja? A nemzeti ről szóló törvényjavasl válfalatekből is ki akar alkalmazottakat. Egy ban még az sem lesz t

nézve, ha a zsidók így kedni a magángazdasá amelyek számukra nyit elgondolni is szörnyű. Clót váltanak ki, ha C szavának engedelmess zsidó kiválóság mag egyet a kevés bársony tusi méltóság, katonai több egyszerű állami c cío közül?!

De egyáltalán: Coste pártja négy évig volt nak voltak zsidó tagjai mértékben veték rész ezek a kormányzásba tak? Vajjon nem-e a klub képviselői voltak zeti parasztpárt kormá rejtekés-veres harcok kivívják a zsidó lakos veteléseinek teljesítésé és ez még nem min Costachescu profess a nemzeti parasztpárt kat. A párt azonban, akkor fog majd törö sítette köteleességét a p ben?!

Ez így szép és értel nán az; mikor kerül n rasztpárt abba a hely dék nélkül teljesítse l rasztsággal szemben? bé fontos: van-e a z lesz-e a zsidóságnek h leg kftartása ahhoz, h messási időt?

Azt is mondja Coste hogy a zsidóságnak m nemzeti parasztpártta ennek a pártnak gazd leginkább felel meg a Ez a kijelentés eny moly tévedés. Komoly hatatlan tévedés. A — ha nem is annyira turájánál, mint amen

שם פסח
CUKOR
az orth. közp. iroda hecserével, to-
vábbá mindenféle

fűszerárak
engrosban és detailban kapható

Léb fivérek
CLUJ

Elismerten elsőrangú munkát szolid áron készít

Roth cipész

Cluj, Memorandului 9.

Vidéki megrendelésnél mértéknek egy használt cipő beküldése elegendő